

Candidates must write the Code on the title page of the answer-book.

ਰੋਲ ਨੰਬਰ

--	--	--	--	--	--	--

- ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਤੇ ਛਪੇ ਹੋਏ 3 ਪੰਨੇ ਹਨ ।
- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਉੱਪਰ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੋਡ ਨੰ. ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੰਨੇ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿੱਖਣ ।
- ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿਚ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ।
- ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮਾਂਕ (ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ) ਜ਼ਰੂਰ ਲਿੱਖੋ ।
- ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਲਈ 15 ਮਿੰਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਸਵੇਰੇ 10.15 ਵਜੇ ਵੰਡੇ ਜਾਣਗੇ । 10.15 ਵਜੇ ਤੋਂ 10.30 ਵਜੇ ਤਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਹ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣਗੇ ।
- Please check that this question paper contains 3 printed pages.
- Code number given on the right hand side of the question paper should be written on the title page of the answer-book by the candidate.
- Please check that this question paper contains 8 questions.
- **Please write down the Serial Number of the question before attempting it.**
- 15 minute time has been allotted to read this question paper. The question paper will be distributed at 10.15 a.m. From 10.15 a.m. to 10.30 a.m., the students will read the question paper only and will not write any answer on the answer-book during this period.

ਸੰਗੀਤ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ (ਵਾਦਨ ਸਵਰ)

(ਸਿਧਾਂਤਕ)

(ਪੰਜਾਬੀ ਉਲਥਾ)

MUSIC HINDUSTANI (Melodic Instrumental)

(Theory)

(Punjabi Version)

ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਪੂਰਨ ਅੰਕ : 30

Time allowed : 3 hours

Maximum Marks : 30

ਨੋਟ: ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

1. ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਰਤਨਾਕਰ ਗਰੰਥ ਦਾ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਸਮਝਾਓ। 6
2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ : 6
 - (a) ਉਸਤਾਦ ਮੁਸ਼ਤਾਕ ਅਲੀ ਖਾਂ
 - (b) ਉਸਤਾਦ ਇਨਾਯਤ ਖਾਂ
 - (c) ਮਿਯਾਂ ਤਾਨਸੇਨ
3. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ : 6

ਗਰਾਮ, ਮੂਰਛਨਾ, ਆਲਾਪ, ਤਾਨ, ਜ਼ਮਜ਼ਮਾ
4. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਤਾਲਾਂ ਦਾ ਪਰੀਚੈ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਲਾਂ ਦੇ ਠੇਕੇ ਦੁਗੁਣ ਲੈਕਾਰੀ ਵਿਚ ਲਿਖੋ : 6

ਰੂਪਕ, ਧਮਾਰ, ਝਪਤਾਲ

5. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਇਕ** ਰਾਗ ਵਿਚ ਵਿਲੰਬਿਤ (ਮਸੀਤਖਾਨੀ) ਜਾਂ ਦਰੁਤਗਤ (ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ) ਦੀ ਸਵਰਲਿਪਿ (ਨੋਟੇਸ਼ਨ) ਲਿੱਖੋ : 6
- ਮਾਲਕੌਂਸ, ਭੈਰਵ, ਭੀਮਪਲਾਸੀ
6. ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਸਮਝਾਓ । 6
7. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ **ਦੋ** ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕਰੋ : 6
- ਬਾਗੋਸ਼੍ਰੀ, ਭੀਮਪਲਾਸੀ, ਮਾਲਕੌਂਸ
8. ਹੇਠ ਲਿੱਖੇ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਅਤੇ ਪਕੜ ਲਿੱਖੋ : 6
- (a) ਨਿ ਸ ਮ, ਮ ਪ ਗ ਮ, ਗ ਰੇ ਸ
- (b) ਨਿ ਸ ਗ ਮ, ਧ ਮ ਪ ਧ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸ
- (c) ਗ ਮ ਗ ਸ, ਧ ਨਿ ਸ